

Wespendief *Pernis apivorus* in Maun, Botswana

Bennie van den Brink & Rob G. Bijlsma³

Op dinsdag 13 februari 2018 zaten Jan van Duinen en ik rond een uur of twaalf in de tuin achter Rileys Hotel in Maun (19°59'Z, 23°25'O), in het noorden van Botswana, koffie te drinken. De tuin grenst aan de achterkant aan de Thamalakane River waar Maun aan ligt. De rivier is grotendeels omzoomd met bomen en rivierbos, en stroomt uit de Okavango Delta via de Boteti River naar de zoutvlakte van Makgadikgadi. In de tuin werden voorbereidingen getroffen voor Valentijnsdag dat weekend. Personeel was bezig een tent en een bar op te bouwen achter het restaurant. Daarachter, onder de bomen op het gras, stonden groepjes tafels en stoelen waar wij aanschoven voor een kop koffie. Wij waren de enige gasten op dat moment. De tuin is vrij groot en ruim (100 bij 50 m), en begroeid met mooie volwassen bomen.

Terwijl we daar zaten landde er een buizerdachtige vogel in de boom tegenover ons aan de rand van de tuin bij de rivier. Hij bleef daar rustig zitten. Met de kijker binnen handbereik zagen we de gele ogen en concludeerden dat het een Wespendief moest zijn. Ik rende naar de auto die op het parkeerterrein buiten de tuin stond en haalde onze camera's met telenzen. De vogel zat er nog steeds en was niet schuw, we konden zelfs wat dichterbij komen. Hij keek rond naar alle kanten, kennelijk om wespen te spotten. Na vijf minuten vloog hij naar een ander groepje bomen, waar ik zijn rugzijde kon fotograferen. Het verenkleed zag er strak uit, op de foto's waren geen flodderige veren of loshangende ruipennen te zien. Helaas bleef hij hier slechts kort, waarna hij wegvloog.

Europese Wespendieven overwinteren in West-Afrika en aan de west- en oostzijde van Centraal-Afrika. Via de oostrand van Afrika vliegen er vele door naar wintergebieden ten zuiden van de Evenaar. In zuidelijk Afrika is het in Zimbabwe een redelijk algemene wintergast; ten zuiden ervan komen geregeld waarnemingen uit de oostelijke helft, vooral Natal en Transvaal, minder uit de Kaapprovincie, de Caprivi-strook en zelden uit Namibië (Jenkins 1997, Oettle 2015). In Botswana is het een schaars beest; Penry (1994) noemt maar vier waarnemingen, en Jenkins (1997) geeft alleen aan de centrale oostzijde wat meldingen. Tijdens een eerdere reis naar Botswana, in de winter van 1993/94, zagen we zelf een ruiende volwassen vrouw bij Francistown op 26 januari 1994 (Bijlsma *et al.* 1994). Volgens het recent verschenen *Birds of Botswana* (Hancock & Weiersbye 2015) zou de Wespendief nog steeds een schaarse vogel in Botswana zijn, maar 'seen more widely and frequently during recent years, mainly in northern Botswana'.

3 Bennie fotografeerde de vogel en beschreef de omstandigheden, Rob maakte er een verhaal van.

De vogelaars in zuidelijk Afrika melden ook steeds vaker overwintersaars (<http://groups.google.co.za/group/sa-rarebirdnews>). Een sterk staaltje betrof een adulte vrouw die in slechte conditie (775 gram) in de Limpopo provincie werd aangetroffen op 17 december 2015. De vogel werd opgeknapt en behandeld tegen trichomonas. Ze werd uitgerust met een satellietzender (project van Patrik Byholm, Novia University of Applied Sciences, Finland) en nabij Bela-Bela losgelaten op 1 februari 2016 (885 gram). De vogel bleef hangen tot ze op 12 april aan de terugreis begon. Ze vloog over het Congobekken en passeerde op 5 mei het Suezkanaal. Ze werd gevolgd tot in zuidelijk Rusland. Een andere Wespendif met Finse satellietzender overwinterde drie opeenvolgende winters in Free State in Zuid-Afrika (Symes 2016). Los van dat alles: Wespendifen zijn nog steeds schaarse vogels in zuidelijk Afrika, en de waarneming in Maun mag niet onvermeld blijven.

Summary

Brink B. van den & Bijlsma R.G. 2018. Honey-buzzard *Pernis apivorus* observed in Maun, Botswana. De Takkeling 26: 111-113.

On 13 February 2018, an adult female Honey Buzzard visited the garden of Rileys Hotel in Maun (19°59'S, 23°25'E), bordering the Thamalakane River. The garden is spacious and well-wooded with old trees. The bird was remarkably tame though vigilant, constantly scanning the environment. The bird was dark brown overall with strikingly yellow iris and grey cere, and its plumage was immaculate.

Literatuur

- Bijlsma R.G. van den Brink B., de Roder F. & Terpstra K. 1994. Some data on measurements and moult of flight feathers in raptors in Botswana. *Babbler* 28: 26-29.
- Hancock P. & Weiersbye I. 2015. *Birds of Botswana*. Princeton University Press, Princeton.
- Jenkins A.R. 1997. Honey Buzzard *Pernis apivorus*. In: Harrison J.A., Allan D.G., Underhill L.G., Herremans M., Tree A.J., Parker V. & Brown C.J. 1997. *The atlas of southern African birds*, Volume 1: Non-passerines: 174. BirdLife South Africa, Johannesburg.
- Oettle E. 2015. European Honey Buzzard feeding on yellow jacket wasp *Vespula germanica* combs in Wellington, Western Cape. *Ornithological Observations* 6: 24-25.
- Penry H. 1994. *Bird atlas of Botswana*. University of Natal Press, Pietermaritzburg.
- Symes C. 2016. Moscow calling – a rehab European Honey Buzzard heads north. *Bokmakierie* 246: 6-7.

Adres: Bovenstraatweg 17, 8096 PC Oldebroek, zwaluwbrink@hotmail.com

Borstzijde van adult vrouwtje Wespendif, Maun, Botswana, 13 februari 2018 (Foto: Bennie van den Brink). *Ventral view of adult female Honey-buzzard, Maun, Botswana, 13 February 2018.*

Rugzijde van zelfde Wespendif, Maun, Botswana, 13 februari 2018 (Foto: Bennie van den Brink). *Dorsal view of adult female Honey-buzzard, Maun, Botswana, 13 February 2018.*